

אודות הסרט

זמן	50 דקות
נושא	זיכרון השואה
טווח גילאים	ז - יב
אפשרויות לפעילות	<p>ספרי לימוד: מעגלי שייכות: מעגל הזיכרון; לקראת יום השואה; יח"ל בנושא השואה בהיסטוריה; טקסים ומועדים: יום השואה, לקראת המסע לפולין</p>
תקציר	סיפורם של ניצולי שואה ובני משפחתם, ביחסם למספר שקועקע עליהם במחנה ההשמדה אושוויץ. בהשוואה לסרטי שואה אחרים, ספורים אינו כולל תכנים גרפיים או מטרידים, ולכן הסרט נגיש גם לתלמידי חטיבת הביניים.

משימת פתיחה

לפני הצפייה בסרט, נבקש מהתלמידים להוציא דפים, ולצייר קעקוע שהיו רוצים לקעקע על גופם (או לחילופין לחפש רעיונות באינטרנט באמצעות הטלפון החכם). לאחר שציירו או איתרו קעקוע מתאים, יוכלו חלק מהתלמידים לשתף את חבריהם לכיתה בבחירתם, ולסביר אותה. לסיכום חלק זה של השיעור נדון בקצרה בשאלות הבאות:

- מה המשמעות של קעקוע, ומה הוא עשוי לסמל?
- מתי עושים קעקוע, ולאילו מטרה?
- מדוע יש מי שמתנגד לקעקוע, ומה קורה כאשר אדם מקועקע מתחרט ורוצה לשנות את הקעקוע?

דף צפייה

להלן רשימת המשתתפים בסרט. ליד כל אחד מהמשתתפים, רשמו את המשפט שהותיר בכם את הרושם העמוק ביותר. להדפסת דף הצפייה לחצו כאן:

גיטה	
ז'וקה	
דניאל	

	צבי ורגינה
	חנה ושרה
	ורה
	רות
	יעקב מנחם ואשר
	אברהם ואיל
	חנה (בתו של לאון)

דיון מסכם לסרט

לאחר הצפייה, נאסוף חלק מהציטוטים שרשמו התלמידים במהלך הסרט, ונערוך דיון כיתתי בשאלות הבאות:

1. האם השואה היא זיכרון אישי או זיכרון לאומי?
2. כיצד פועלת החברה הישראלית לשימור זיכרון השואה?
3. באיזה אופן משפיעה השואה על זהותנו כיהודים וכישראלים?
4. מה היה קורה אילו היינו שוכחים את השואה? האם לדעתכם תיתכן מציאות כזו ביום מן הימים?

מקורות נלווים

מעגלי שייכות

בכל דור ודור ישנם ששואלים: מה לכם הזיכרון הקודר הזה! וכי לא ניטיב לעשות לנפשתינו אם נפנה את מבטנו אל התכלת העזה של השמים?

אך מי שאינו חסר את אומץ הלב להציץ לתהום, יראה ואולי יגלה להפתעתו, שבחשכת הבורות מצויים לא רק הזוועה והחידלון, אלא ששם מרחפת על פני התהום רוחו של עם קשה עורף. עם שהושפל ודוכא ולא נכנע. ושדור לדור מסר את העדות, שזר לא הבין, כיצד יהודים הופכים מספד לאור - חיים מוסיפים והולכים.

מעת לעת מוצא עצמו היהודי בלב מדבר. הקשה במדבריות הוא זה שבפנים, כשיובש רוחני מאיים בצמא ובגוויעה איטית. כי לא המוות הוא האיום מכל אלא אפסותם של החיים.

לחשוף את מקורות הכוח של העמידה על הנפש של דורות יהודים במצוקתם הקשה, לחזור ולהעלות לעיני רבים, מקרוב ומרחוק, את משמעות החיים - היא חובת הלב, האמונה והמצפון.

במאה העשרים חזרנו ונהיינו אומה רדופת אימה. כוחותיה השטניים של האנטישמיות היכו והבעיתו את תודעתנו: לעולם לא נוכל לשכוח את השמדתם של מיליוני יהודים בשעת מלחמת העולם השנייה. מתוך כך באים לא מעטים להצדיק ולפרש את ערך תקומתנו במונחים של סבל יהודי ושל רדיפות. בנאומים בכנסת אנו שומעים ביטויים כגון "לא עוד נהיה פגיעים וחלשים". "לעולם לא נפקיר את חיינו בידי כוחותיה הכעורים של הפוליטיקה העולמית". "צבאנו רב העוצמה הסיר את הצורך להתחנן לחסד ולרחמים מצד אומות העולם".

סבור אני שעשיית השואה לרעיון היסוד בהיסטוריה היהודית בימינו ובהבנת תקומתנו והתחדשותינו הלאומית - הינו מהלך הרסני. סכנה כפולה - פוליטית ומוסרית גם יחד - אורבת לעמנו אם תופס הוא את עצמו בעיקר בתור עם שרידי חרב, פליטיה המיוסרים של השואה. ישראל איננה רק תגובה לאנטישמיות המודרנית, אלא היא מעל הכל ביטוי מודרני לברית סיני הנצחית אשר עיצבה את התודעה היהודית לדורותיה. אין אתה זקוק לביקור ב"יד ושם" כדי להבין את אהבתנו לירושלים. סכנה רבה אורבת לצמיחתנו כאומה בריאה כאשר זיכרון אושוויץ הופך לנו ל"סיני" חדש. מעולם לא התמקדנו בסבל במנותק מהשלכותיו המוסריות. הסבל היהודי לא הוליד רחמים עצמיים אלא רגישות מוסרית: "ואהבתם את הגר כי גרים הייתם בארץ מצרים".

דוד הרטמן, מתוך "אשוויץ או סיני?"